

Nowy amerykański plan pokojowy: presja na Kijów na warunkach Moskwy

Marek Menkiszak, Justyna Gotkowska, Tadeusz Iwański

Obejmujący 28 punktów plan pokojowy, który prezydent Wołodymyr Zełenski otrzymał w Kijowie od sekretarza armii USA Daniela Driscolla 20 listopada, zaktywizował działania dyplomatyczne wokół zakończenia wojny na Ukrainie. Niepubliczny dokument najprawdopodobniej pokrywa się z tym ujawnionym wcześniej przez amerykańskie media. Najważniejsze jego zapisy są nieakceptowalne dla Kijowa, a zarazem współbrzmiały z rosyjskimi żądaniami. Wywołały one na Ukrainie oburzenie, ale też obawę o szantaż ze strony Stanów Zjednoczonych. Plan wzbudził także poważne zastrzeżenia w Europie, a państwa E3 (Niemcy, Francja, Wielka Brytania) wzięły na siebie sformułowanie europejskiej odpowiedzi na amerykańskie działania. 23 listopada w mediach pojawiła się poprawiona „europejska” wersja dokumentu, zawierająca sformułowania znacznie korzystniejsze dla bezpieczeństwa Ukrainy i kontynentu. Równolegle w Genewie prowadzono rozmowy nad amerykańskim planem na szczepku doradców do spraw bezpieczeństwa państw E3 z delegacjami z USA i Ukrainy. Zgodnie z wydanym po nich wspólnym oświadczeniem były one „skrajnie produktywne” i przyniosły znaczący postęp, a strony uzgodniły nowy, dopracowany ramowy plan pokojowy. W kolejnych dniach prace będą kontynuowane. Dla Rosji amerykański dokument stanowi „jedną z możliwych podstaw” dialogu, co w praktyce może sugerować jego odrzucenie, jeśli ustalone w trakcie dalszej debaty szczegółowe warunki jeszcze bardziej nie ograniczą suwerenności i bezpieczeństwa Ukrainy.

Amerykańsko-rosyjski plan pokojowy i rozgrywki w Białym Domu

Przedstawiony Kijowowi plan został najpewniej wypracowany podczas spotkania doradcy Władimira Putina Kirilla Dmitrijewa z pełnomocnikiem prezydenta do spraw Bliskiego Wschodu Steve’em Witkoffem i zięciem Trumpa Jaredem Kushnerem 25 października w Miami. Wizyta Dmitrijewa w Stanach Zjednoczonych nastąpiła w kontekście rosnącego zniecierpliwienia prezydenta niekonstruktywną postawą Moskwy. Po sierpniowym szczycie Trump–Putin w Anchorage ta utrzymywała maksymalistyczne żądania wobec Ukrainy i odmawiała bezpośredniego spotkania Putin–Zełenski, na które nalegał amerykański przywódca. Kontakty ze stroną rosyjską przejął wówczas sekretarz stanu Marco Rubio, prezentujący ostrzejszą postawę względem Moskwy. Po niepowodzeniu rozmów z nią odwołał kolejny planowany szczyt Trump–Putin w Budapeszcie, zaś Trump 22 października nałożył sankcje na dwa największe rosyjskie koncerny naftowe – Rosneft’ i Łukoil.

Prezentowany obecnie plan to inspirowana przez Rosjan próba powrotu Witkoffa do kształtowania negocjacji pokojowych zgodnie z interesami Kremla oraz efekt rozgrywek

między różnymi frakcjami w Białym Domu. Witkoff i Kushner najprawdopodobniej nie włączyli w wypracowanie dokumentu Rubia. Ten w rozmowach z amerykańskimi senatorami 22 października określił go mianem rosyjskiego, z czego następnie się wycofał – stwierdził, że to amerykańska propozycja bazująca na wkładach stron rosyjskiej i ukraińskiej. Istotną rolę w odnowionym procesie pokojowym wydaje się odgrywać J.D. Vance. To jego protegowany w Pentagonie – sekretarz armii Driscoll – przedstawił w Kijowie plan zakończenia wojny, a sam wiceprezydent rozmawiał 21 listopada z prezydentem Zełenskim. Większe zaangażowanie Vance’a może być związane z chęcią zrównoważenia rosnącej pozycji Rubia, który stał się architektem amerykańskiej polityki wobec Wenezueli i rosnącej presji na Caracas. Tym samym aktywność ta może wpisywać się w rywalizację o wpływy i pozycję w Białym Domu dwóch wskazanych przez Trumpa potencjalnych pretendentów strony republikańskiej do prezydentury po zakończeniu jego drugiej kadencji.

Powrót do procesu pokojowego zainicjowany przez Dmitrijewa, Witkoffa, Kushnera i Vance’a zyskał akceptację samego Trumpa. Uznał on plan za ramowy i za bazę do dalszych rozmów. Jednocześnie zwiększył presję na Kijów, dając mu czas na wypracowanie porozumienia do 27 listopada. Na chęć powrotu prezydenta do wysiłków na rzecz zakończenia wojny mogły wpłynąć sukces negocjacyjny w kwestii Gazy, trudniejsza sytuacja Rosji (ze względu na nowe sankcje) i Ukrainy (osłabiona pozycja Zełenskigo po skandalu korupcyjnym), jak również kontekst wewnątrzamerykański – kiepskie wyniki sondażowe Trumpa i jego wizerunkowa porażka związana ze sprawą Epsteina.

Rosja wobec planu: drogi do pokonania Ukrainy

Opublikowany przez media 20 listopada plan pokojowy w znacznej części (choć nie w pełni) pokrywa się z – ogłaszanymi także publicznie – maksymalistycznymi żądaniami Moskwy, będącymi de facto warunkami kapitulacji Ukrainy (zob. [Spotkanie w Stambule: maksymalistyczne żądania Kremla](#)). Bardzo prawdopodobne, że draft dokumentu opracowywano na podstawie niejawnych memorandumów rosyjskich, a jego kluczowe parametry omawiano podczas spotkań Witkoffa na Kremlu. Wyciek treści planu do mediów zachodnich zorganizował najpewniej Dmitrijew. Poza wpisywaniem się w taktykę Moskwy oraz próbą wykorzystania osłabionej pozycji Kijowa posunięcie to stanowiło też element jego osobistej rozgrywki. Doradca Putina chce wskazać na swoją kluczową rolę i skuteczność w kontaktach z Białym Domem (jest z ramienia Kremla „kuratorem” Witkoffa i nawiązał z nim przyjacielskie relacje prywatne), marginalizując przy tym oficjalne kanały komunikacji z Waszyngtonem (szefa MSZ Siergieja Ławrowa i jego zastępcę Siergieja Riabkowa).

Oficjalne stanowisko Kremla względem nowego planu pokojowego przeszło ewolucję. W odpowiedzi na pierwsze przecieki medialne Moskwa dezawuowała jego treść, twierdząc, że nie otrzymała nowych propozycji i stoi na stanowisku „uzgodnień z Anchorage”. Mogło to sugerować, że oczekuje dalszych ustępstw. 21 listopada Putin potwierdził jednak otrzymanie planu z Waszyngtonu (zbiegło się to z publiczną akceptacją dokumentu przez Trumpa) i określił go jako „jedną z możliwych podstaw” dialogu na temat pokoju. Jednocześnie oskarżył Kijów o brak woli jego zawarcia. Dmitrijew rozwinął natomiast medialną aktywność, której głównym przekazem było oskarżanie „europejskich podżegaczy

wojennych” o próbę storpedowania planu.

Ukraina: w amerykańsko-rosyjskim uścisku

Kluczowe punkty opublikowanego przez media dokumentu – uznanie całości Donbasu i Krymu za rosyjskie, redukcja armii do 600 tys. żołnierzy czy zrzeczenie się członkostwa w NATO – są dla Kijowa nieakceptowalne, gdyż zakładają uznanie utraty terytoriów, w tym konieczność ponizającego wycofania się z wciąż kontrolowanych i dobrze ufortyfikowanych terenów Donbasu, oraz rezygnację z części suwerenności. Ukraińcy są świadomi, że proponowane rozwiązania mają za zadanie osłabić ich militarnie i podzielić politycznie, aby w przyszłości ułatwić Rosji kolejną inwazję. 21 listopada Zełenski zwrócił się z nadzwyczajnym orędziem do narodu, w którym przyznał, że Ukraina znajduje się w jednym z najtrudniejszych momentów swojej historii i pod olbrzymią presją, lecz zarazem zapowiedział dalsze prace nad planem, de facto go odrzucając. Dramatyczny ton orędzia potwierdza jednak powagę sytuacji. Wyraża również obawy przywódcy związane z możliwością wystąpienia antyrządowych protestów w przypadku daleko idących koncesji wobec Moskwy, a zarazem sygnalizuje Ukraińcom, że ewentualne porozumienie może okazać się bolesne. Apel o jedność narodową miał też na celu zamknięcie ust krytykom po skandalu korupcyjnym, który wywołał największy kryzys wewnątrzpolityczny podczas jego prezydentury (zob. [Operacja „Midas”: największa afera korupcyjna w otoczeniu Zełenskiego](#)).

Jednoznacznie negatywna i antyamerykańska reakcja opinii publicznej i opozycji wzmocniła Zełenskiego i ukraińską delegację w Genewie (choć mianowanie szefa Biura Prezydenta Andrija Jermaka jej przewodniczącym spotkało się z dezaprobatą). Ich głównym celem było rozwodnienie niekorzystnych dla Kijowa rozwiązań przy jednoczesnym dopuszczeniu niekrytycznych ustępstw oraz umocnienie i doprecyzowanie kwestii mogących przynieść krajowi korzyści (chodzi przede wszystkim o gwarancje bezpieczeństwa od USA). Ukraińscy negocjatorzy dążyli do przekonania Amerykanów, że ich planu nie zaakceptuje Rosja, która od początku wojny blokuje wszelkie wysiłki na rzecz wstrzymania ognia (o zaprowadzeniu pokoju nie wspominając), gdyż nie przewidują one realizacji najważniejszego postulatu Moskwy, czyli pełnej politycznej kontroli nad Ukrainą. W trakcie rozmów Zełenski dał do zrozumienia, że strona amerykańska słyszy ukraińskie argumenty. Z kolei zapisy wspólnego oświadczenia o tym, że „jakiegokolwiek przyszłe porozumienie musi w pełni respektować suwerenność Ukrainy i zapewniać trwałą i sprawiedliwą pokój” mogą oznaczać, że nowe uzgodnienia są dla Kijowa korzystniejsze. Ten upatruje w partnerach europejskich kluczowego sprzymierzeńca, który może wpłynąć na zmianę stanowiska Waszyngtonu. Uznaje, że bezpieczeństwo kontynentu zależy od warunków zakończenia wojny, co pozwala zakładać, iż postulaty europejskie i ukraińskie są w dużej mierze tożsame.

Europa: starania o miejsce przy stole

Zaproponowany przez stronę amerykańską dokument jest w dużej mierze nieakceptowalny nie tylko dla Kijowa, lecz także dla Europy – są tam bowiem treści dotyczące bezpieczeństwa całego kontynentu, które nie zostały uzgodnione z europejskimi sojusznikami. Pokój na Ukrainie zaprowadzony na podstawie pierwotnego planu amerykańsko-rosyjskiego, który de facto uznaje zwycięstwo Rosji, pozwoliłby Moskwie odbudować swój potencjał wojskowy, a następnie wznowić agresję zarówno przeciwko

sąsiadowi, jak i – w dalszej perspektywie – przeciwko Europie. Plan zawiera zapisy nt. dialogu między Rosją a NATO „przy mediacji USA”, które mogłyby uzasadniać dalsze rosyjskie żądania z zakresu zmniejszenia sojuszniczej obecności na wschodniej flance Sojuszu w ramach „stworzenia warunków do deeskalacji”.

Dokument wymusza na NATO formalne zobowiązania do niedopuszczenia do członkostwa Ukrainy, sprzeczne z dotychczasową polityką organizacji. Zakazuje też natowskiego zaangażowania wojskowego w tym kraju – będzie ono przez Rosjan odczytywane jako sprzeczne z koncepcjami europejskiej misji pokojowej, wzmacniającej bezpieczeństwo Kijowa po zakończeniu konfliktu. Z kolei zapis o stacjonowaniu „europejskich myśliwców” w Polsce jest na tyle niejasny, że może być interpretowany zarówno w kontekście reasekuracji Ukrainy przez państwa kontynentu na wypadek wznowienia przez Moskwę agresji, jak i ograniczenia obecności sojuszniczej w Polsce wyłącznie do kontyngentów sił powietrznych państw europejskich.

Po stronie europejskiej koordynację odpowiedzi na działania USA przejęły tym razem kraje E3, czyli Francja, Niemcy i Wielka Brytania. W porozumieniu z innymi członkami UE i grupy G7 wydano oświadczenie wskazujące, że amerykański plan wymaga dalszych prac w celu zapewnienia zarówno długotrwałego pokoju na Ukrainie, jak i osiągnięcia konsensusu wśród państw NATO i Unii co do jego realizacji. Doradcy do spraw bezpieczeństwa krajów E3 spotkali się z delegacjami ukraińską i amerykańską na rozmowy w Genewie 23 listopada. Ponadto do mediów (Agencja Reutera) wyciekł tekst poprawionego przez przedstawicieli E3 planu, który modyfikuje najbardziej kontrowersyjne zapisy amerykańskiego dokumentu. Niewykluczone są też wizyty europejskich liderów w Waszyngtonie nakierowane na – jak wcześniej – przekonanie prezydenta Trumpa do europejskich (i ukraińskich) racji.

Perspektywy

Wynegocjowanie porozumienia akceptowalnego i dla Ukrainy, i dla Rosji, jest na tym etapie wojny niemożliwe. Ukraińcy są wyczerpani wrogimi atakami z powietrza oraz przerwami w dostawach prądu i ogrzewania, jednak dla większości z nich przystanie na warunki oznaczające de facto poddanie się dyktatowi Moskwy wciąż jest nie do przyjęcia. Skandal korupcyjny w istotny sposób podważył wiarygodność Zełenskiego w kraju, lecz w polityce zagranicznej będzie to jedynie usztywniało jego stanowisko, tym bardziej że jej cele cieszą się tam powszechnym poparciem.

Rosyjska taktyka zmierza do realizacji jednego z dwóch scenariuszy. W pierwszym celem będzie polityczna kapitulacja Ukrainy, „współpraca” ze Stanami Zjednoczonymi i przygotowanie do wznowienia agresji. Kreml podejmie rozmowy na podstawie propozycji USA, próbując zaostriżyć szczegółowe warunki planu pokojowego w taki sposób, by jeszcze bardziej ograniczyć suwerenność i bezpieczeństwo Ukrainy. Kiedy uzna, że nie zdoła uzyskać więcej, zgodzi się na „pokój” (de facto czasową pauzę), oczekując, że Waszyngton wymusi jego akceptację przez Kijów. W intencji Moskwy spowoduje to destabilizację polityczną na Ukrainie, odejście Zełenskiego i kryzys w stosunkach amerykańsko-europejskich. Demontaż systemu sankcyjnego umożliwiłby Rosji szybką rozbudowę armii i mógłby zostać wykorzystany przez Kreml do późniejszego wznowienia agresji na Ukrainę i/lub podjęcia działań zbrojnych wymierzonych w państwa północno-wschodniej flanki NATO.

W drugim scenariuszu celem byłoby porzucenie Kijowa przez Trumpa i militarne zwycięstwo nad Ukrainą. Twarde warunki planu doprowadzą w praktyce – po nieudanych próbach jego rozwodnienia – do odrzucenia go przez Kijów (wspierany w tym przez Europę). Moskwa obarczy wówczas Ukrainę i Europę odpowiedzialnością za fiasko procesu pokojowego i skłoni prezydenta Stanów Zjednoczonych do całkowitego wycofania wsparcia wojskowego i wywiadowczego dla Kijowa (a być może także do zakazania sprzedaży mu amerykańskiej broni). Wskutek tego dojdzie do poważnego pogorszenia sytuacji wojskowej Ukrainy, co pozwoli Rosji odnieść sukcesy militarne na froncie, a w dalszej przyszłości – podyktować Kijowowi drakońskie warunki kapitulacji. Dojdzie przy tym do rozdzielenia prób uregulowania konfliktu na Ukrainie od procesu normalizacji stosunków rosyjsko-amerykańskich (Kreml powiedział o tym otwarcie). Mimo braku pokoju Trump ogłosi zniesienie sankcji na Rosję (wywołując podziały na tym tle w UE prowadzące do załamania się europejskiego systemu sankcyjnego) i poprze współpracę biznesową z Moskwą, co ją wzmocni.

Jeśli zaś Kijowowi i państwom europejskim uda się przekonać Waszyngton do wyraźnego złagodzenia przedstawionych warunków pokoju, Moskwa nie przyjmie go i będzie usiłowała obarczyć strony ukraińską i europejską odpowiedzialnością za fiasko procesu, a następnie – doprowadzić do ziszczenia się drugiego z powyższych scenariuszy.

Aneks. Porównanie pierwotnego amerykańskiego planu pokojowego i jego poprawionej europejskiej wersji

Pierwotny zapis (wersja opublikowana przez media 21.11)	Europejski poprawiony zapis (według wersji opublikowanej przez Agencję Reutersa 23.11)
1. Suwerenność Ukrainy zostanie potwierdzona.	1. Suwerenność Ukrainy zostanie potwierdzona.
2. Pomiędzy Rosją, Ukrainą i Europą zostanie zawarte kompleksowe porozumienie o nieagresji. Wszelkie niejasności ostatnich 30 lat zostaną uznane za rozstrzygnięte.	2. Zostanie osiągnięte całkowite i kompletne porozumienie o nieagresji pomiędzy Rosją, Ukrainą i NATO. Wszelkie niejasności z ostatnich 30 lat zostaną rozwiązane.
3. Oczekuje się, że Rosja nie dokona inwazji na kraje sąsiednie, a NATO nie będzie się dalej rozszerzać.	usunięty
4. Będzie miał miejsce dialog pomiędzy Rosją a NATO, przy mediacji USA, w celu rozwiązania wszystkich kwestii bezpieczeństwa i stworzenia warunków do deeskalacji, aby zapewnić bezpieczeństwo globalne oraz zwiększyć możliwości współpracy i przyszłego rozwoju gospodarczego.	4. Po podpisaniu porozumienia pokojowego zostanie zwołany dialog pomiędzy Rosją a NATO, aby omówić wszystkie kwestie bezpieczeństwa i stworzyć środowisko deeskalacji zapewniające bezpieczeństwo globalne oraz zwiększające connectivity i przyszłe możliwości gospodarcze.
5. Ukraina otrzyma wiarygodne gwarancje bezpieczeństwa.	5. Ukraina otrzyma solidne gwarancje bezpieczeństwa.
6. Liczebność Sił Zbrojnych Ukrainy zostanie ograniczona do 600 tys. żołnierzy.	6. Liczebność ukraińskich sił zbrojnych zostanie ograniczona do 800 tys. w czasie pokoju.
7. Ukraina zgodzi się zapisać w konstytucji, że nie przystąpi do NATO, a NATO – umieścić w swoich statutach [kluczowych dokumentach] zapis o nieprzyjęciu Ukrainy w przyszłości.	7. Przystąpienie Ukrainy do NATO zależy od konsensusu członków NATO, który obecnie nie istnieje.
8. NATO zgodzi się nie rozmieszczać wojsk na Ukrainie.	8. NATO zgodzi się nie rozmieszczać na stałe wojsk pod swoim dowództwem na Ukrainie w czasie pokoju.
9. Europejskie myśliwce będą stacjonowały w Polsce.	9. Myśliwce NATO będą stacjonowały w Polsce.
10. Gwarancja USA: • Stany Zjednoczone otrzymają rekompensatę za gwarancję; • jeśli Ukraina zaatakuje Rosję, to utraci gwarancję; • jeśli Rosja zaatakuje Ukrainę, to oprócz zdecydowanej skoordynowanej odpowiedzi militarnej zostaną przywrócone wszystkie globalne sankcje, a uznanie nowego terytorium i wszystkie inne korzyści wynikające z tej umowy zostaną cofnięte; • jeśli Ukraina bez powodu wystrzeli rakietę w kierunku Moskwy lub Petersburga, to gwarancja bezpieczeństwa zostanie uznana za nieważną.	10. Gwarancja USA, odzwierciedlająca Artykuł 5: • USA otrzymają odszkodowanie za gwarancję; • jeśli Ukraina zaatakuje Rosję, to utraci gwarancję; • jeśli Rosja zaatakuje Ukrainę, to oprócz zdecydowanej skoordynowanej odpowiedzi militarnej zostaną przywrócone wszystkie globalne sankcje, a wszelkie uznanie nowego terytorium i wszelkie inne korzyści wynikające z tej umowy zostaną cofnięte.

11. Ukraina kwalifikuje się do członkostwa w UE i otrzyma krótkoterminowy preferencyjny dostęp do rynku europejskiego na czas rozpatrywania tej kwestii. 12. Zostanie wdrożony silny globalny pakiet środków na rzecz odbudowy Ukrainy, obejmujący m.in.: • utworzenie Funduszu Rozwoju Ukrainy, który będzie inwestował w szybko rozwijające się sektory przemysłu, w tym technologie, centra danych i sztuczną inteligencję; • współpracę USA z Ukrainą w celu wspólnej odbudowy, rozwoju, modernizacji i eksploatacji ukraińskiej infrastruktury gazowej, w tym rurociągów i magazynów; • wspólne działania na rzecz odbudowy terenów dotkniętych wojną, odbudowy i modernizacji miast i obszarów mieszkalnych; • rozwój infrastruktury; • wydobywanie minerałów i zasobów naturalnych; • opracowanie przez Bank Światowy specjalnego pakietu finansowego, aby przyspieszyć te działania. 13. Rosja zostanie ponownie zintegrowana z gospodarką światową: • zniesienie sankcji będzie omawiane i uzgadniane etapami i indywidualnie dla każdego przypadku; • Stany Zjednoczone zawrą długoterminową umowę o współpracy gospodarczej na rzecz wzajemnego rozwoju w obszarach energetyki, zasobów naturalnych, infrastruktury, sztucznej inteligencji, centrów danych, projektów wydobywania metali ziem rzadkich w Arktyce oraz innych obopólnie korzystnych możliwości biznesowych; • Rosja zostanie zaproszona do ponownego członkostwa w G8. 14. Zamrożone środki zostaną wykorzystane w następujący sposób: • 100 mld dolarów (76 mld funtów) zamrożonych rosyjskich aktywów zostanie zainwestowane w prowadzone przez USA działania na rzecz odbudowy Ukrainy i inwestycji tam; • Stany Zjednoczone otrzymają 50% zysków z tego przedsięwzięcia. Europa dołoży 100 mld dolarów (76 mld funtów), aby zwiększyć kwotę inwestycji w odbudowę Ukrainy. Zamrożone fundusze w Europie zostaną odmrożone. Pozostała część zamrożonych rosyjskich funduszy zostanie zainwestowana w oddzielny amerykańsko-rosyjski instrument inwestycyjny wdrażający wspólne projekty w określonych obszarach. Fundusz ten będzie miał na celu zacieśnienie relacji i wzmocnienie wspólnych interesów, aby stworzyć silną zachętę do unikania powrotu do konfliktów.	11. Ukraina kwalifikuje się do członkostwa w UE i uzyska krótkoterminowy preferencyjny dostęp do rynku europejskiego, kiedy zostanie to ocenione. 12. Zostanie wdrożony solidny Globalny Pakiet Rewitalizacji dla Ukrainy, obejmujący m.in.: • utworzenie Funduszu Rozwoju Ukrainy w celu inwestowania w szybko rozwijające się sektory przemysłu, w tym technologie, centra danych i technologie sztucznej inteligencji; • współpracę USA z Ukrainą w celu wspólnej odbudowy, rozwoju, modernizacji i eksploatacji ukraińskiej infrastruktury gazowej, w tym rurociągów i magazynów; • wspólne działania na rzecz odbudowy obszarów dotkniętych wojną, odbudowy, przebudowy i modernizacji miast i obszarów mieszkalnych; • rozwój infrastruktury; • wydobywanie surowców mineralnych i naturalnych; • opracowanie przez Bank Światowy specjalnego pakietu, który zapewni finansowanie przyspieszające te działania. 13. Stopniowa reintegracja Rosji z gospodarką światową: • zniesienie sankcji będzie omawiane i uzgadniane etapami i indywidualnie dla każdego przypadku; • Stany Zjednoczone zawrą długoterminową umowę o współpracy gospodarczej w celu dążenia do wzajemnego rozwoju w obszarach energetyki, zasobów naturalnych, infrastruktury, sztucznej inteligencji, centrów danych, pierwiastków ziem rzadkich, wspólnych projektów w Arktyce, a także różnych innych obopólnie korzystnych możliwości biznesowych; • Rosja zostanie ponownie zaproszona do G8. 14. Ukraina zostanie w pełni odbudowana i otrzyma rekompensatę finansową, w tym za pośrednictwem rosyjskich aktywów państwowych, które pozostaną zamrożone do czasu, aż Rosja zrekomensuje Ukrainie szkody.
15. Zostanie powołana wspólna amerykańsko-rosyjska grupa robocza ds. bezpieczeństwa w celu promowania i zapewnienia przestrzegania wszystkich postanowień niniejszej umowy. 16. Rosja prawnie potwierdzi politykę nieagresji wobec Europy i Ukrainy. 17. USA i Rosja zgodzą się na przedłużenie obowiązywania traktatów o nierozprzestrzenianiu i kontroli broni jądrowej, w tym traktatu START I. 18. Ukraina zgodzi się być państwem niejądrowym zgodnie z Traktatem o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej. 19. Elektrownia jądrowa w Zaporozu zostanie uruchomiona pod nadzorem Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej, a wyprodukowana energia elektryczna będzie rozdzielana równo, w proporcji 50:50, pomiędzy Rosję i Ukrainę. 20. Oba kraje zobowiążą się do wdrożenia programów edukacyjnych w szkołach i społeczeństwie mających na celu promowanie zrozumienia i tolerancji wobec różnych kultur oraz eliminację rasizmu i uprzedzeń: • Ukraina przyjmie unijne zasady dotyczące tolerancji religijnej i ochrony mniejszości językowych; • oba kraje zobowiążą się do zniesienia wszelkich środków dyskryminacyjnych oraz zagwarantowania praw ukraińskim i rosyjskim mediom i edukacji; • wszelka ideologia i działania nazistowskie muszą zostać odrzucone i zakazane. 21. Terytoria: • Krym, Ługańsk i Donieck zostaną uznane za de facto rosyjskie, w tym przez Stany Zjednoczone; • Chersoń i Zaporozie zostaną zamrożone wzdłuż linii styku, co będzie oznaczało de facto uznanie ich wzdłuż linii styku; • Rosja zrzeknie się innych uzgodnionych terytoriów, które kontroluje poza pięcioma obwodami; • siły ukraińskie wycofają się z części obwodu donieckiego, którą obecnie kontrolują, a ta strefa wycofania zostanie uznana za neutralną zdemilitaryzowaną strefę buforową, uznaną na arenie międzynarodowej za terytorium należące do Federacji Rosyjskiej. • Siły rosyjskie nie wkroczą do tej zdemilitaryzowanej strefy. 22. Po uzgodnieniu przyszłych ustaleń terytorialnych zarówno Federacja Rosyjska, jak i Ukraina zobowiążą się do niezmienności tych ustaleń siłą. Gwarancje bezpieczeństwa nie będą miały zastosowania w przypadku naruszenia tego zobowiązania.	15. Zostanie powołana wspólna grupa zadaniowa ds. bezpieczeństwa z udziałem USA, Ukrainy, Rosji i państw europejskich, której zadaniem będzie promowanie i egzekwowanie wszystkich postanowień niniejszej umowy. 16. Rosja ustawowo wprowadzi politykę nieagresji wobec Europy i Ukrainy. 17. Stany Zjednoczone i Rosja zgodzą się na przedłużenie traktatów o nierozprzestrzenianiu i kontroli broni jądrowej, w tym traktatu Sprawiedliwy START. 18. Ukraina zgodzi się pozostać państwem nieposiadającym broni jądrowej w ramach Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej. 19. Elektrownia jądrowa w Zaporozu zostanie ponownie uruchomiona pod nadzorem Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej, a wytworzona energia będzie dzielona równo, w proporcji 50:50, pomiędzy Rosję i Ukrainę. 20. Ukraina przyjmie unijne zasady dotyczące tolerancji religijnej i ochrony mniejszości językowych. 21. Terytoria Ukraina zobowiązuje się do nieodzyskiwania okupowanego suwerennego terytorium środkami militarnymi. Negocjacje w sprawie wymiany terytoriów rozpoczną się od linii kontaktowej. 22. Po uzgodnieniu przyszłych ustaleń terytorialnych zarówno Federacja Rosyjska, jak i Ukraina zobowiążą się do niezmienności tych ustaleń siłą. Wszelkie gwarancje bezpieczeństwa nie będą miały zastosowania w przypadku naruszenia tego zobowiązania.

23. Rosja nie będzie uniemożliwiała Ukrainie korzystania z rzeki Dniepr w celach handlowych. Zawarte zostaną porozumienia w sprawie swobodnego transportu zboża przez Morze Czarne.	23. Rosja nie będzie utrudniała Ukrainie korzystania z rzeki Dniepr do celów handlowych. Osiągnięte zostaną porozumienia dotyczące swobodnego przepływu transportów zboża przez Morze Czarne.
24. Zostanie powołany komitet humanitarny w celu rozwiązania nierozstrzygniętych kwestii: • wszyscy pozostali więźniowie i ciała zostaną wymienione na zasadzie „wszyscy za wszystkich”; • wszyscy cywilni więźniowie i zakładnicy, w tym dzieci, zostaną zwróceni; • zostanie wdrożony program łączenia rodzin; • zostaną podjęte środki w celu złagodzenia cierpienia ofiar konfliktu.	24. Zostanie powołany komitet humanitarny w celu rozwiązania otwartych kwestii: • wszyscy pozostali więźniowie i ciała zostaną wymienione zgodnie z zasadą „wszyscy za wszystkich”; • wszyscy cywilni więźniowie i zakładnicy, w tym dzieci, zostaną zwróceni; • będzie realizowany program łączenia rodzin; • zostaną podjęte działania mające na celu złagodzenie cierpienia ofiar konfliktu.
25. Za 100 dni na Ukrainie odbędą się wybory.	25. Ukraina przeprowadzi wybory jak najszybciej po podpisaniu porozumienia pokojowego.
26. Wszystkie strony zaangażowane w konflikt otrzymają pełną amnestię za swoje działania w czasie wojny i zobowiążą się nie zgłaszać żadnych roszczeń ani nie rozpatrywać żadnych skarg w przyszłości.	26. Zostaną podjęte środki mające na celu złagodzenie cierpienia ofiar konfliktu.
27. Niniejsze porozumienie będzie prawnie wiążące. Jego wdrażanie będzie monitorowane i gwarantowane przez Radę Pokoju, na której czele stoi prezydent Donald J. Trump. Za naruszenia zostaną nałożone sankcje.	27. Niniejsze porozumienie będzie prawnie wiążące. Jego wdrażanie będzie monitorowane i gwarantowane przez Radę Pokoju, której przewodniczy prezydent Donald J. Trump. Za naruszenie będą naliczane kary.
28. Gdy wszystkie strony zaakceptują niniejsze memorandum, zawieszenie broni wejdzie w życie natychmiast po tym, jak obie strony podejmą uzgodnione kroki w celu rozpoczęcia wdrażania porozumienia.	28. Po zaakceptowaniu niniejszego memorandum przez wszystkie strony zawieszenie broni wejdzie w życie natychmiast po tym, jak obie strony wycofają się z uzgodnionych punktów, aby rozpocząć wdrażanie porozumienia. Warunki zawieszenia broni, w tym monitorowanie, zostaną uzgodnione przez obie strony pod nadzorem Stanów Zjednoczonych.

Źródło: Reuters.